Riigikohus: vahistamismäärused peavad olema põhjendatud

1. veebruar 2012
Riigikohus tühistas täna Harju Maakohtu ja Tallinna Ringkonnakohtu kohtumäärused, mille alusel viibis vahi all Soome kodanik Marko Armas Juvonen ning vabastas Juvoneni vahi alt. Ühtlasi selgitas Riigikohus õiguse ühetaolise kohaldamise huvides vahistamise tingimusi.

Riigikohus rõhutas oma tänases määruses, et kuna vahistamise näol on kriminaalmenetluses tegemist tõkendiga, mis riivab kõige intensiivsemalt kahtlustatava või süüdistava põhiõigusi, tuleb iga konkreetse kriminaalasja puhul pidevalt jälgida, et vahi all peetaks inimesi üksnes siis ja nii kaua, kui see on kriminaalmenetluse tagamiseks tõepoolest vältimatult vajalik.

Riigikohus kordas oma varasemat seisukohta, et inimese vahistamine on seaduslik vaid siis, kui vahistamismääruses on esitatud põhjendatud kahtlus selle kohta, et vahistatav on toime pannud kuriteotunnustega teo ning teiseks on olemas alus vahistamiseks (st on olemas kahtlus, et isik võib kriminaalmenetlusest kõrvale hoiduda või kuritegusid jätkuvalt toime panna). „Seejuures ei piisa üldist laadi arutlustest ega standardsetest formuleeringutest,“ seisab Riigikohtu määruses. Riigikohus rõhutab, et vahistamismääruses tuleb esitada selged põhjendused, millistest asjaoludest ja tõenditest tulenevalt on kohtu arvates olemas nii põhjendatud kuriteokahtlus kui ka vahistamisalus.

Prokuratuur kahtlustas Juvoneni teise isiku pantvangivõtmise organiseerimises, eesmärgiga sundida tapmise ähvardusel tema lähedasi maksma lunaraha. Riigikohtu hinnangul ei vastanud maa- ja ringkonnakohtu määrused Juvoneni vahistamise kohta nõuetele, olemata vajalikul määral põhjendatud. Riigikohtu hinnangul ei olnud maa- ja ringkonnakohus piisavalt hoolikalt kindlaks teinud põhjendatud kuriteokahtluse olemasolu ega toonud selgelt välja alust, mis tinginuks kahtlustatava suhtes vahistamise kohaldamist. Juvonen on viibinud kahtlustatavana vahi all alates 8. septembrist 2011.

MÄÄRUS [1]

Eveli Kuklane
Kommunikatsiooniosakonna juhataja

Allikas URL: https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-vahistamismaarused-peavad-olema-pohjendatud#comment-0

Lingid
[1] https://www.riigikohus.ee/?id=11&tekst=RK/3-1-1-105-11